

Az iskolák és egyetemek soha nem látott kihívással szembesültek, amikor márciusban néhány nap alatt digitális oktatásra kellett átállniuk. A távoktatás egyik legnagyobb kérdése a gyakorlati órák, kurzusok megtartása, az intézmények ebben egyedi, alternatív megoldásokkal segítik a hallgatókat.

A Budapesti Metropolitan Egyetem egyetemi docense, tanulásmódszertani szakértője szerint három forgatókönyv szerint térhetünk vissza a tantermekbe: teljesen elfelejtjük a digitális oktatás

új tapasztalatait, részben adaptáljuk ezeket, vagy teljesen új korszak kezdődik az oktatásban.

Online tanulás vs. távoktatás

Szemléletbeli különbség van közöttük, hogy a jelenleg zajló folyamatot online tanulásnak vagy távoktatásnak nevezzük Dr. Vass Vilmos tanulásmódszertani szakértő, a Budapesti

Metropolitan

Egyetem (METU) docense szerint. A távoktatásban ugyanis a hangsúly az oktatáson van: azon, hogy

az oktató milyen tananyagot és hogyan ad le. Az online tanulás már elnevezésében is a diákok tanulására helyezi a hangsúlyt: ebben az esetben az a fontos, hogy az oktató hogyan segíti, támogatja

a hallgatók felkészülését.

„Azok az oktatók, akik a tananyag leadására, és nem a hallgatók tanulására koncentráltak, hamar

létszámcsökkenéssel és fekete ablakkal találták szembe magukat az online órákon” – mondta el a

szakértő, aki szerint pont a két szemlélet közötti különbségre világított rá a digitális oktatásra átállás.

A kreatív feladatok, a hallgatói tevékenységek, kérdések és visszajelzések ugyanis lényegesen nagyobb szerepet kapnak az online tanulásban, amely így alkalmasabb a diákok motiválására a pusztán figyelemre és memóriára épülő egyszerű tananyagleadásánál.

Tanterem a XXI. században

A digitális tér rendkívül rugalmas, személyre szabott kereteket biztosít a tanuláshoz, hiszen az oktatókat bármikor elérhetik a hallgatók. A ritmust az eddig megszokott tanulási folyamatban az oktató és a tanterem adták, most viszont mindenki a saját ütemében haladhat. Ugyanakkor az online tanulásban lényegesen nagyobb a hallgatók egyéni felelőssége is. „Természetes, hogy ami

érdeklő a hallgatókat, azt szívesebben tanulják, éppen ezért a mi feladatunk, hogy felkeltsük az érdeklődésüket a tanított téma iránt. Azonban akármilyen jó módszertannal tanít is egy oktató, az

osztályterem nem ad megfelelő kereteket a XXI. századi tanuláshoz – mondta el a szakértő. –

Az

elmúlt 15-20 évben hozzáférhetőbb lett az információ, és az információszerezés is felgyorsult, így már

nem egyszerűen a hozzáférhető tudás mennyiségével, hanem az információ áramlásának sebességével is meg kell küzdenünk. Ehhez nem csak a megfelelő digitális eszközök jelentik a

kulcsot:

meg kell tanítanunk a diákokat arra, hogyan tudnak hiteles információhoz jutni a digitális térben és

hogyan tudják alkalmazni a tanultakat.”

Alternatív megoldások, támogató intézmény

Bár a pandémia miatti digitális átállást sikeresen teljesítette több felsőoktatási intézmény, számos –

például művészeti – képzés műhely- és eszközigényes gyakorlati kurzusai maradtak el kényszerűségből a 2019/2020-as tavaszi félévben. A Budapesti Metropolitan Egyetem fő célkitűzése a

jelen helyzetben, hogy hallgatói a megkezdett félévüket eredményesen be tudják fejezni, valamint

gyakorlati jegyeket és vizsgaosztályzatokat szerezhessenek úgy, hogy a teljesítéshez szükséges

ismereteket is elsajátítják. Ezért a hallgatói visszajelzéseket is beépítve indította el az egyetem

METUCare nevű programját, amelynek egyik lényegi eleme, hogy a koronavírusjárvány miatt meg

nem tartható gyakorlati kurzusok – mint például stúdióban zajló divatfotózás, televíziós stúdiógyakorlat, sokszorosítógrafikai vagy éppen textil műhelygyakorlat – egy kéthetes intenzív szakmai program keretében szeptember elejére kerülnek át.

A járvány és a kijárási korlátozások radikális változást hoztak a hallgatók élethelyzetében is.

Ezek

feldolgozásában sokan szorultak mentális támogatásra is. A METUCare program részeként az intézmény bővítette az igényelhető karrier- és életviteli tanácsadási szolgáltatásait is: az egyetem

képzett tréneri, szakemberei 5-10 alkalmas online konzultáció, terápia keretében segítenek igény

esetén a diákoknak a szakmai fejlődésükkel és személyes problémáikkal kapcsolatos kérdésekben. A

kijárási korlátozások idején több mint 120 hallgató élt a lehetőséggel.

Oktatás a járvány után

Dr. Vass Vilmos három forgatókönyv megvalósulását tartja lehetségesnek a tantermekbe való visszatérés után. Az első ilyen eshetőség, hogy semmi nem változik, és a tanulás-tanítás a korábbihoz

hasonlóan zajlik majd. A második, hogy a digitális oktatás egyes elemeit az oktatók és a hallgatók is

átültetik a tantermi térbe, és a két eszköztár egymás mellett él tovább – ez az ún. blended learning,

amikor az internet és a digitális média nyújtotta lehetőségeket, valamint a hagyományos tantermi

oktatás módszereit együttesen használják. A harmadik lehetőség pedig, hogy a digitalizáció meglepő

módon pont az emberi tényezők szerepét és a progresszív oktatói szemléletet erősíti meg – nem a

technológia vagy a tananyag lesz önmagában izgalmas, hanem az egyéni és a közösségi

tevékenységek. „Egy ilyen, tanár és diák számára is pszichológiailag nehéz időszak után nehéz elképzelni, hogy ősztel ugyanonnan folytatjuk, ahol abbahagytuk. Fontos tanulság, hogy a digitális eszközök szerepe óriási lehet, azonban a legjobb eszköz sem pótolhatja az oktató személyiségét valamint a közösség szerepét és a személyes jelenlétből adódó helyzeteket” – tette hozzá Dr. Vass Vilmos.